

Volendams dialect -> NL

Dit woordenboek Volendams bevat 198 gezegden, 765 woorden en 41 opmerkingen.

198 gezegden

- 'je moeder et taartjes' - als een kind in de weg loopt, 'ga eens hier vandaan'
- 'N alve draai erin êbbe (ê) - Een beetje dronken zijn
- 'N draai òp gàng gooie - Een was doen
- 'N gaudgooiing - Plaats waar veel geld in omgaat
- 'N L op je rêg ê - Lui zijn
- 'N poal bôeve woater ken je mêie - Een gevaar dat je ziet aankomen kun je vermijden
- 'T niet maakt krêige - Het niet voor elkaar krijgen
- Akelig, 'n akelig brokkie - Een stukle (papier oid) wat net niet geschikt is voor het doel datje voor ogen had. Ook: een lastig stukje van de route.
- Alle koeien hooi (als vraag) - Iedereen van alles voorzien (als vraag)
- amme zak - Jeetje
- An brokke wêjze, ik bin an brokke - Erg vermoeid zijn
- An me gat - Mooi niet
- apenzak - dat is klote
- As je réjkene moet je weer réjkene - Let op de addertjes onder het gras
- as je verzûpe, vermoor ik je! - pas op dat je niet verdrinkt
- as jêi zò wazze was je ôk zô - als jij zo was was je ook zo
- awair - nou, toe dan maar
- Bâistewerk doen - Heel veel en hard werken
- bedakke dag - gezellige Volendammer dag (bedacht door horeca die vond dat er nog wel meer feesten gevierd moesten worden, dus niet een Volendammer woord)
- Bedroefd! - Zo erg!
- Bedöreve (bedorven) - In de aap gelogeed
- beiter un alleve zoel dan un kwart urvan - beter een halve zool, dan een kwart ervan
- bin ik er ientje van de Stuejkeraaip? - je slaat mij over!
- Bin je d'r in - Ben je thuis
- Binne der gien waarme flippe mear? - Zijn er geen warme broodjes meer?
- Blôte gatte - Prepuberale kinderen ontdekken elkaars lichaam door ontb. loten van intieme lichaamsdelen, , doktertje spelen
- böter un alve zoel, dan un kwaer urvan - beter een halve zool, dan een kwart ervan
- d'r blêift niks van je ôever - Je wordt te mager
- Da-je niet òp Mårke gân kêike. - Ga verkering zoeken (iemand die niet zo knap is)
- Dâir é ik gien doenedoasie méj - daar heb ik geen contact mee
- Dâir ken je niet mis van - Dat is overduidelijk
- Dair out nag wet an! - Wat duurt dat lang!
- Dâir/bêi im zit niet zòvéjl bêi - Die persoon is niet zo slim
- Dan draai ik je kop eraf. - Dan is papa boos hoor!
- Dan eh je wel un akkefeufie! - Dan ben je wel de pineut!
- dat gait deujr van euvigait tot saligait - dat gaat eeuwig door
- dat ging soender erg - dat was niet met opzet
- dat is éjrlûi ôend - dat is hun hond
- dat is je veuirland - dat is je toekomst
- Dat kun je pakken - Dat is het al bijna
- De dêik òpgân; effe òp de dêik kêike - Uitgaan
- De EL komt erûit doe de déjr dicht want de EL komt er in. - Er komt erg koude lucht naar binnen. Doe

de deur dicht, t wordt erg koud hier

- De maiste loape er omejn - De meeste (gekken) lopen er omheen ((zijn niet opgesloten in een gekkenhuis)
- De skrik van 't buurtje - Een lelijk persoon
- De stik - Per stuk
- dees is er ientje van de buregemaister - Veel van zichzelf denken
- Die et de wabber - Die is niet helemaal goed bij zijn hoofd
- dr op gahn - naar bed gaan
- Drokte aan z'n gat hebben, ij èt veel dròkte an ze gat - Veel drukte meebrengen, hij brengt veel drukte mee
- drottelig - kinderachtig, giechelig
- Dur is niks gekker as un mins - Er is niets zo gek als een mens.
- Dut eh je nag nooit zien! - Dit heb je nog nooit gezien!
- dut eht un oelifant daan - dat heeft een olifant gedaan
- Dut ies t akie, dut ies êilegoar 't akie - Dit is het toppunt, dit is helemaal het toppunt
- Dut is op Moandeg van kerremes maakt - Dit is wél slecht gemaakt
- Dut lekt wel een gaantje - Dit is wel een grap, dit kan niet waar zijn
- Dut weejt nag wet! - Dit gaat nog niet gemakkelijk!
- e jej nag slik van de bap at? - heb jij nog snoep van opa gehad?
- e jej nag... - heb jij nog...
- Ê-je gàrn? - Heb je haast
- Ê-je niet dan ke-je niet - als je geen geld heb, kan je niet mee/meedoen
- Eh jai nag n brokkie zaaip - Mag ik de zeep even
- Eh je Jan Tuf Nag zien? - Heb je Jan Tuf nog gezien
- ei dorst niet - hij durfde niet
- ei et de vitvoat - Hij heeft de slag te pakken, hij heeft de gang er in
- ei et onderd beraode in ut uur. - hij verandert steeds van mening
- ei et onderd beroaden in ut uur. - hij verandert steeds zijn plannen
- Ei et um achter ze elleboge! - Dat is een heel achterbaks iemand!
- ei gait mit de fok teloevert uit - het gaat hem voor de wind
- êi gât op ze êige - je verdiende geld niet meer hoeven overdragen aan je ouders
- Ei géjft gien drâid - hij laat niets van zich horen; hij bleef stoicijs
- Êi ies van véjrbêi 't dàrrde klap-ek (zie ook weetjes) - Hij is niet een Volendammer of hij is een Edammer
- ei je al wet vongen - heb je al iets gevangen
- ei ju al un ket - heb je al een meisje voor de kermis
- Êi ken op un bördje - Een erg goed persoon
- ei moet eirst ze tuil uittuile - hij moet eerst even uitrazen
- Êi wéjnt in Aidam - hij woont in Edam
- ei zaalt mit de fok te loevert ôt - hij zeilt voor de wind
- Eij je um deer? - Snap je het?, heb je het door?
- Èj et dair un sappie van - Hij heeft daar verstand van
- Ej ies niet nes un aor, ej ies un aordigaitje - Hij is eigenaardig vanwege zwakbegaafdheid
- Ej ies niet nes un oar - hij is zwakbegaafd
- ej laat in de pestoor ze teuntje - hij is dood
- ej t al oort? - heb je het al gehoord?!
- ejjet al oort? - Heb je het al gehoord?
- ejju garn? - heb je haast?
- em in ut pàndte e^be - de pineut zijn, met iemand opgescheept zitten
- er zou genien kommen - er zou niemand komen
- Ergens aan raken: je raak an nuwe skoene - Nodig hebben, je hebt nieuwe schoenen nodig
- erop gân, dûike - gaan slapen
- et dat leste bêtje nau zôendigt? - Eet dat laatste beetje ook op

- et doet buiten krokken - het sneeuwt licht
- Et is nag gien zemer! - Het is nog geen zomer!
- Geef es 'n endje - Help eens een handje
- gehj zulle bleij zun (???) - beter een halve zool, dan een kwart er van
- genacht - slaap lekker
- geuf erg oor - kijk je uit
- Gevoarlijk - Achterbaks, gemeen, niet te vertrouwen
- Gien zaut trekke - Onbewogen, stoïcijns (niet) reageren.
- Godselmeliefebbe Dit is natuurlijk geen Volendams, misschien Amsterdams maar in ieder geval geen Volendamse uitdrukking - vloek, krachtterm
- Hee daar! (roepen tijdens fietsen, in plaats van bellen) - Let op!
- iederien zaalt ze âige màst ôeverboor - ieder is verantwoordelijk voor zijn eigen feilen
- Ier ij Van Gogh - Spuit 11 geeft gas
- ij is mooi zaat - het is mooi
- ij is visboer - hij heeft veel geld
- ik bin an - ik ben op
- ik bin verzâid - ik ben me dood geschrokken
- Ik bin ôtmake. - Ik zit er helemaal doorheen
- Ik doen maos met Aan. - Hein is mijn vriend.
- ik doen moas mit Aan - ik ben bevriend met Hein
- Ik ê gie ânde mâir - Mijn handen zijn vol
- ik ê jou skleik zien. - ik heb iemand gezien die op jou lijkt
- Ik goan erop - ik ga naar bed
- Ik ken niet kòlle - Ik kan niet sneller (iets doen)
- Ik lâit me zakke. (kooi in botter) - Ik ga naar bed
- Ik oorde me ore dôf - Ik wist niet wat ik hoorde
- Ik vermoord je - Ik ben nu heel boos op je
- Ik zaa koal moar dat... - Ik zei alleen maar dat...
- ik öst me 't skompes - Ik heb last van een zware hoest
- In de vis / bouw / etc zitten - Werken in vishandel / in de bouw
- In de wet lôpe, ij zit in de wet - WAO uitkering ontvangen hij ontvangt een WAO uitkering
- In dös wéjze - In de war zijn
- In dos wezen - In de war zijn
- In het dònkers - In t donker
- In me gat uit me gat - Overdreven goed met elkaar omgaan, kleffe relatie
- In t pantje êbbe - Mee opgescheept zitten
- is ut geldskip oeverkomme - heb je een financiële meevaller gehad
- Je binne gek! - Dat meen je niet!
- je doene inkelt malle proat verkope - je kan alleen maar gekke dingen zeggen
- je ebbe apostele en Bunskoeters - verschil moet er zijn
- je kunt hem intellen - hij bezit veel geld, voor vol aanzien
- Jêi binne zéker 'n bêitje kêinds? - Bent u wat vergeetachtig?
- jei stéjke in gien goed vel. - je ziet er ziek uit
- Jej bakke um wel bruin - Jij maakt hem wel mooi
- Joisus, dut ek noooit zien! - Dit heb ik nog nooit gezien!
- jullie kenne ammekoar kuulen - jullie zijn alletwee even gek.
- Kai je dat make? - Kun je dat repareren?
- Kijk er es effetjes an! - Kijk eens aan!
- Kik 's effetjes! - Kijk eens even!
- Kikkeresannereseffetjes! - Kijk eens aan!
- Kom erof! - Opstaan! (uit bed)
- Lûie spier ê - Lui zijn
- Maairôsies zinge - Dronken zijn

- me skoer doet seir - Ik heb pijn in mijn schouder
- Mit zôender klâire an. - Op ondergoed, bloot
- Moe je d'r agâil(s) niet ûit? - Als je op zaterdagavond thuis zit
- moe je een knal vejr je arses.? - doe je wel even normaal.
- Moe-je 'n kôppie - Belieft u koffie
- moe'k-ôk ê - dat wil ik ook wel hebben
- naait worre met je broek an - opgelicht worden
- nau bin ik gesjogte (Jiddish) - Nu zit ik met een groot probleem
- Nau, wet zê-je? - Goeiedag (als verwelkoming)
- nou binne de rapen gaor. - nu ben je te ver gegaan
- nou binne we bedurreve - nu hebben we een groot probleem
- ochgotook - medelijden met iemand hebben
- oe ee aai je ai - hoe eet jij je ei
- oe eh jej je aai - hoe heb jij je ei
- oe èh jej je aai? - hoe heb jij je ei?
- oe eh jej ju aai - hoe heb jij je ei
- Oe eh jej ju aai? - Hoe wil jij je ei
- Ôever 't dôrp gân - Er wordt over (een persoon) gesproken cq geroddeld
- Oor es effe ier - Luister eens
- Òp je êige gân wéjne - Op jezelf wonen
- Òp 't rooie dôrp rake - Failliet gaan, arm worden
- Òp alf elf ànge - Bijna stuk zijn, kapot zijn
- op de skobbebedonk - schooien
- op de tis - heel verzorgd, deftig (bv haar, kleding)
- Òp de tis - Opgedoft
- Op ze vreemdelûis skônmake - Met glassex
- Ouwe tetter! - Wanneer iemand een onhandigheid begaat
- Pet van een kwartje, ij ies nes as un pet van un kwartje - Je kunt niet van hem op aan.
- Pissebêd weg, kakkebêd vrom! - Het wordt eigenlijk alleen maar erger!
- Skallekie, skallekie - Foei, ondeugend ventje!
- slappe ulle weur - nevelig / mistig weer
- Te pakke eh (letterlijk: te pakken hebben' - Tuk hebben
- Toek ê (Toek êbbe) - (bij hengelsport) Als vis aan het aas knabbelt en dobber al wat beweegt
- tomme - Dat is niet niks
- twai oender ien kap - Twee onder een kap huizen.
- Un snoek is niet groot, moar ij bèèt wél je bien erof - Een snoek is niet groot, maar hij bijt wel je been eraf
- ut is eilugoar ötmake - het is helemaal kapot
- van wie bin jej ur nou ietje - van wie ben jij er nou een
- Van wie is dat ur ien? - Wie ze zoon / dochter is dat?
- Verstand er uit gaan / m'n verstaïnd ging uruet - Flauw vallen / bijna flauw vallen
- Vlak - Juist, precies
- Wadanniet? - Waarom niet?
- We krijgen een nieuwe auto/keuken:etc - De nieuwe auto wordt afgeleverd / keuken wordt geplaatst
- Wet ken 'r an efte? - Er kan toch niets aan mankeren (voedsel)
- Wie met Pek omgaat wordt net als Jelle - Wie met lek omgaat wordt ermee besmet
- Wie met Pek omgaat wordt net als Jelle - Wie met pek omgaat wordt ermee besmet
- Wist ze nàg wet - Wat had ze te vertellen
- ze êbbe wèjr 'n oare téjt - Ze hebben weer een andere gewoonte
- Zêg 't es - Kun je dat van tevoren weten kies maar
- zéive koppies koffie in de zai gooie - zeven kopjes koffie in de zee gooien
- Zò gaal erg - Wat vervelend
- Zò gaal mooi - Wat mooi

- Zôender verstand (nâir wet kêike) - Sprakeloos, vol bewondering (naar iets kijken)
- zòn vernamenug brokkie pepier. - zo'n klein rot stukje papier
- Zu gâit ôever 't dôrp - Er wordt over haar geroddeld

765 woorden

- bap - opa
- nun - speen
- 'n Apekop met - Patatje oorlog met uitjes
- 'n blaai - een dom figuur
- 't jàk an - Dronken
- 'T ôpie-al - het schamele alles
- aai - ei
- aaj - ei
- aarebaai - aardbei
- accupuncturist - acupuncturist
- Àcht - <!--0008-->8
- Àcht - acht
- achterstraat (lidwoord is 'het'!) - achtererf
- Achterstrait - Achtererf
- achttien - <!--0018-->18
- Aidam - Edam
- aijunt - welnee
- Aijut! - Welnee!
- Airappel - Aardappel
- airlijke - eerlijke
- Aivendje - Gezellig samenzijn ('s avonds)
- Aivendjesstoelen - Stoelen die gebruikt worden als er 's avonds thuis een feestje (aivendje of koppie) wordt gevierd
- Aivendjestafel - Bijzettafel
- ajeind - zeker niet
- ajlrôke - aalroken
- Alderliefste - Allerliefste
- Allefwat - Homofiel
- allegàor - Allemaal
- allegoar - allemaal
- alliendig, allien - Alleen
- alliendug (zonder gezelschap) - alleen
- Altêid - Altijd
- Altemettes - Af en toe
- Ampàrt - Apart
- amster - hamster
- an - aan
- An weze, ik bin an - Op zijn, ik ben op
- Ândbal - Handbal
- Aordigaidje - zonderling
- Aordigaitje - Eigenaardig persoon, vaak zwak begaafd
- aordigaitje - klein kadootje
- aors - anders
- appezak - brutaal iemand
- arebai - aardbei
- arebaie - aardbeien

- arme opstroepe - mouwen omhoog doen
- arregeweure - ruzie maken, tekeer gaan
- arses - hoofd
- Àrtjager - Hartaanval
- as - als
- assebassie - borreltje
- Auwe taans - Zeuroor
- Aviseerkwast - kwast om op te schieten
- aweir - nou, toe dan maar
- Baa! Das de baa! - Afblijven! (tegen peuter)
- baist - beest
- baistewerk - beestenwerk
- Bedak - Afzien
- bedakke - afzien
- bedakke - ellende meemaken
- bedakke - meemaken (meestal negatief)
- Bedoening - Boel
- Bedroefd - Verschrikkelijk
- begel - beugel
- Bellameren - Declameren, met veel geluid en nadruk, zonder acht te slaan op toehoorders, spreken
- Bellameren - Oreren, druk praten
- bes - moeder van moeders kant
- Beste butter - Roomboter
- Bestrejker (bestrijker) - Genezer met bovennatuurlijke gaven
- beutelander - vreemdeling
- bi jej wel goet - nee joh!
- biebeleeteek - bibliotheek
- bien - been
- biene - benen
- BieZetEn - BZN
- biezoenders - bijzonders
- Bil - Bovenbeen
- bin - ben
- binne - zijn
- blaai - onbehouden persoon
- Blak water - Rimpelloos water
- Blêid - Blij
- boat - boot
- bodywarmer - half-Volendammer
- boeskippe - boodschappen
- boeskippe doen - boodschappen doen
- boffert - pannekoek
- boi em woi - bmw
- Boiemwoi - BMW
- bolle bof - geluksvogel
- bolle buisies - poffertjes
- Bollekàr - Handkar met bolle deksel voor huis aan huis verkoop van brood
- Bouwtje - Klein aannemerswerk, bv verbouwing
- braadpan - bofferspan
- Brandnekel - Brandnetel
- Broeder - Jan-in-de-zak
- brokkie - stukje
- Bûiteboelborstel - Borstel om buitenboel schoon te maken

- bultje (u= o umlaut) - boterham
- buter - boter
- butter - boter
- Butter en eek dopie - Visgarnituur
- butter in éjk dôpie - boter en azijnjus voor bij de gestoofde, gebakken of gekookte vis
- c - dorpsgek
- chlorestorol - cholestorol
- Corner - Hoekschop
- Corner, cornerbal - Hoekschop
- daan - gedaan
- dàg oor - daag
- Dagoor - Doei
- Dàrtien - <!--0013-->13
- dàrtig - <!--0030-->30
- Dat ken wéjr an - Dat kunnen we nog een keer doen (wegens succes)
- de rommel hebben - ongesteld zijn
- Dèèkbaronne - Mensen met overdadig grote huizen op de Dijk of Noord- Zuideinde
- Deen - Supermarkt
- deer - deur
- Deer - Door
- Deesie - Biscuitje
- dejt - deur
- Demee - Zometeen
- demmee - straks
- Dessel - Deksel
- diender - politieagent
- Diggelen - Serviesgoed
- dinke - denken
- Dinnesdàg - Dinsdag
- doad verskiete - heel erg schrikken
- doat - dood
- docht - gedacht
- doellie - dom figuur
- doenedoassie - gedoe
- does - douchecel of badkamer
- Doesfris - Douche-gel
- Dònderdàg - Donderdag
- dònderemint (je dònderemint) - Donder (je donder)
- Dooieknop - Snelkoppeling naar Overledenen pagina Van NIVO
- dôôp - jus
- Dotraas - Tevergeefse reis
- Douchefris - Douchegel
- Dozzig - Warrig
- Drie - <!--0003-->3
- Droagpoal - Als er geen vertaling mogelijk is
- drok - druk
- drortelgatje
- drontelgatje - sulletje
- druiper - kloodzak
- drukker - afstandsbediening
- drukker (eerder gezinstaal in plaats van dialect) - afstandsbediening
- Dubbeldekker - Tompouce met een laag banketbakkersroom EN een laag slagroom
- Duchtum - Zeg maar (stopwoord)

- Duizend - <!--1000-->1000
- duster - Duster, badjas
- dut - dit
- eek - azijn
- een brimbrammetje - een jointje
- Een was/ een draai op gang gooien - Een was draaien
- Eer-er-luie - Hun
- eh gekomme zunne - bier drinken met maar één hand
- ei zaa - hij zei
- èige'volk - familie
- eigenoar (dit is geen Volendams woord! Wij zeggen 'dut ies van im/eer' of 'dut ies zejn (of eer = vrlk) xyz' - eigenaar
- eil roke - aalroken
- Êiskast - Koelkast
- Ejlegoar - Helemaal
- ellef - <!--0011-->11
- episch centrum - epicentrum
- Er aan raken - Nodig hebben
- Erlui - Hun
- Erop gaan - Naar bed gaan
- erregewéjre - tekeergaan
- errugeweujre - schelden, tekeer gaan
- Eruitgaan - Uitgaan
- et - heeft
- eujmels (NL: hemels) - erg lekker
- euroloog - uroloog
- èwwe - hebben
- faal - dweil
- faal (tje) - dweil (tje)
- faaltje - dweil (tje)
- faaltje - vaatdoekje
- faisie - feestje
- faitig - <!--0050-->50
- flip - broodje, kadet
- flip - kadetje
- Flip, flippen - Bil, billen
- Frans faaist - Groot feest
- Frâns fâist - Groot feest
- fuilàk - vuilak
- gaal - erg / veel
- gaal - Heel erg
- gaal - Ontzettend
- gaal lekker - heel erg lekker
- gaalbrutoal - Brutaal
- gàiipe - gapen
- gakbal - gehaktbal
- gangmaken - indrinken (in het bijzonder voorafgaand aan kermisavond)
- Gangmaken - Indrinken tijdens de kermis
- gank - snel
- ganker - sneller
- garn - garnaal
- garrene - garnalen
- Gassie - Jongetje

- gat - achterwerk
- Geeltje - 25 gulden
- geit - oen
- gekke naaier - rare man
- Gelaggie - Borreltje (in horecagelegenheid)
- Gele pudding - Vla
- gemien - gemeen
- Genacht - wel te rusten
- genacht - welterusten
- genan - naamgenoot
- Gereif - Keukenspullen
- Gesticht (eigenlijk synoniem, ontstaan in Volendam) - Psychiatrische inrichting
- gien - geen
- gienien - geen een
- Gietvergooing - Hevige regenval
- Gille - Huilen
- gille, janke - huilen
- Glasgordijnen - Vitrage
- Glissen, glisbaon - Glijden, glijbaan
- gloppie - Kleine opening
- Gnien - Knippen tussen nagels
- gnien - krabben
- gnokken - begerig kijken naar andermans eten
- gnokken - begerig naar andermans eten kijken
- goar - gaar
- gortemetiel - plat vergiet voor vis
- gortemetiel - vergiet
- Graf - Kerkhof
- groenkous - visser
- groosk - trots
- guffie - scheutje
- guster - gisteren
- hair - haar
- hakku - wat leuk
- Hee daar! (alleen gebruik tijdens fietsen, bij ontbreken van fietsbel) - Tring tring!
- heerroom - heerroom
- hej - hallo
- Hiere - Hier
- Hilleke - Koppelen
- hosse met de kosse - groot feest
- Huissie kijken - Eerste bezichtiging voor ooms en tantes van een nieuw betrokken huis
- ien - <!--0001-->1
- ien - een
- iene - ene
- ij geuft gien drait - niets van zich laten horen
- ik dân dat niet - Ik deed dat niet
- imme gat, ùt me gat - goeie maatjes van elkaar
- in - en
- In de tis - Heel netjes en keurig haarkapsel
- ingel - hengel
- Inkel, inkelt - Alleen maar
- inkelt (een exemplaar) - Alleen
- Intappen - Inschenken

- jair - jaar
- jak hak - heel tof
- japie - Jongetje
- je binne gek - je bent gek
- je gat - je achterwerk
- je moette je bap naaie - Je moet een ander voor de gek houden
- je nun - speen
- je oare bien. - je andere been
- jeleui - jullie
- jetsetters - populaire mensen
- jeutje - jeetje
- Jezak zo gaal mooi - Zo wat is het mooi
- jij - u
- joa - ja
- joetje (eigenlijk synoniem, ontstaan in Volendam) - tien gulden
- Joh - Ja
- jukbonk - muggenbeet
- jukke - jeuken
- jukken - jeuken
- jukker - Mug / Vlieg
- Juust! - Juist!
- kaaol - alleen maar
- kais - kaas
- kak e - denken dat je de beste bent
- kakkepoeperig - kleinzerig
- kakooien - stukmaken van ijs op de sloot
- Kappewage - Kinderwagen
- Kappewagen - Kinderwagen
- Kaputje - condoom
- kars - kerstmis
- kassie (eerder gezinstaal in plaats van dialect) - afstandsbediening
- Keènds - kinderachtig
- Kejij - Kan jij
- kejke - keuken
- keuren - wandelen, kuieren
- Kik - Kijk
- Kippenbiefstuk - Kipfilet
- kladdegat - smeerpots
- kladdig - smerig
- Kladdig - Vies
- klaid - kleeid
- klaiju - poepen
- klapperen - strandtennis of straat badminton
- Klein onderdeel - Oksefiebel
- Klepperen - Straatbadminton
- klieren - pesten
- Klis - Nat
- klis nat - erg nat kletsnat
- klisser - natte voet
- Klisser(t) - Natte schoen (als je bijvoorbeeld door ijs bent getrapt)
- Klissert - natte voet (wanneer je met schoeisel in water komt, ijb doordat je voet door het ijs zakt)
- Klôeke - Ongezonde, valse nieuwsgierigheid tentoon spreiden.
- Klôn - Clown

- klucht - helling
- knap - netjes
- kniebolle - knieën
- koèkie - koekje
- koekie guffen - knikkers tegen elkaar tikken
- Koelicht - Dom persoon, sukkel
- koent - onaangepaste rasvolendammer
- koent - zogenaamde rasechte domme Volendammer
- Koetelen - Ontspannen bezig zijn
- Kôl - Doelpunt
- Kòlle (zie gezegdes) - Opschieten
- kòm gank - kom snel
- Koppeleduiken - Koprool maken
- koppeltjedeúike - koprool maken
- koppetôane - tegenstribbelen
- Koppie - Gezellig samenzijn thuis 's middags of 's avonds
- koppie - koffie
- koppie in bakkie - kop en schotel
- koue koant - schoonfamilie
- kouwboy - cowboy
- krègge - krijgen
- Kribbetje - Kerststalletje
- krokken - sneeuwen, fijne vlokken
- Krop - Bruin brood
- kullekie pikken - knikkeren met een kuiltje
- Kuulekie - Kuiltje
- Kwansuis - Zogenaamd
- Kwoalijk - Amper, nauwet
- laaist - lijst
- Labberent - Lappenmand
- Làig zitte - Rondom salontafel zitten
- lair - ladder / trap
- lange dunne - ondermaatse aal
- langes - langs
- lauw - leeuw
- leegoafd - stommeling / kluns
- Léjre lap - Zeem (van leder)
- Liedje - Nummer, muzieknnummer
- Liedje (ook instrumentale nummers) - Nummer (muziekstuk)
- Liem - Lijm
- liene - lenen
- lienen - lenen
- Lik - Lek
- Loaf - Moe
- Loapu - Lopen
- loof - moe
- Looiig - Zwaar
- Lord Lister - Dikdoener
- Lucht - Geur
- Luchten - Ruiken
- lúlek - lelijk
- Máad - Meid
- maak of - schiet een beetje op

- maak of - schiet eens op
- maak of - schiet op
- maarkt - markt
- Mâistene - Meesten
- maister - meester
- maiter dunne - meter bier
- maltes - gekkigheid
- mèn - mijn
- Mersaidus - Mercedes
- meskien - misschien
- meusies - hagelslag
- Mevrouw - Particulier werkgeefster van huishoudelijke hulp
- Mevrouw - Werkgeefster van huishoudelijke hulp
- Mie - Mee
- mie-anneuimeling - communicantje
- mie-annoemeling - aannemeling
- mins - vrouw
- minutie - munitie
- mit - met
- Moandeg - Maandag
- moar - maar
- Moas doen - Vriendschap onderhouden
- moas doen met - bevriend zijn met
- moil - meel
- Mooiste STAD - Edam
- moppies - pepernoten
- muisies - hagelslag
- muiven - chillen
- Muiven - relaxen
- muuisies - hagelslag
- muuw - meeuw
- naai - nee
- naai nou es op - laat mij met rust
- naaj - nee
- nàg - nog
- nai - nee
- naidùt - Welnee
- naii - nee
- nair - naar
- Nair - Naar (richting)
- nakke - snuiven (drugs)
- Naor - Naar (voelen)
- natte klisser - natte sok
- Natte vis - Verse vis
- Natte vis (als tegenhanger van gebakken vis) - Rauwe vis
- Nees - Neus
- nejge - <!--0009-->9
- nejgutug - <!--0090-->90
- Nejr - Naar
- neùgentien - <!--0019-->19
- niegoet - Gek
- Niks - Koent
- noachie - gelukje

- Noachie - meevaller
- Nôp - Krap, net aan
- nou wet zee juu - hallo
- nounainunt - welnee
- nun - speen
- oaluh - halen
- Oardiggaitje - Zonderling
- oardug - aardig
- oardugaitje - typisch iemand
- oarref - anderhalf
- òchgâirôkie - medelijden met een kind hebben (bv bij pijn)
- Oe è jii jaai - Hoe wil jij je ei?
- Oe iet ie - Hoe heet hij
- oeist - hoe is het
- oekenne - welke
- oend (je) - hond (je)
- Oeveròpig - Druk, druktemaker
- Oeveropug - Druk (persoon), verwarrend (situatie)
- Ôeversprûite - Overdragen (van infectieziekte)
- ofdakkie - afdakje
- Òflâsse - afgelasten
- ofleujvurt - afgeleverd
- ofmaken - opschieten
- ofteg - vaak
- òftpèn - hoofdpijn
- Ôg zitte (vgl lâig zitte) - Aan de eettafel zitten
- oiten - eten
- omverkeerd - omgekeerd
- onderbroekies - onderbroek
- ondert - <!--0100-->100
- ondert - honderd
- Onsie - Vleeswaar
- Onsjes, ook wel: worstwerk - Vleeswaren
- onwairskénlik (is geen volendams) - onwaarschijnlijk
- ooitje - oma
- oor dan - luister eens
- oorloggie - patatje oorlog met uitjes
- Ootje (spreek uit 'ooitje') - Oma
- Op bloat goet - Op ondergoed, weinig bedekkende kleding
- op blôot gat - naakt
- op het kaantje - op bed gaan
- opborrege - opgeborgen
- Òpdûikele - Vinden (van verloren gewaande spullen)
- opfilmu - Filmen
- Opknappen, zich opknappen - Opfrissen, fatsoeneren
- Opneken - Oprotten
- Opperdan komen - Opdagen
- òppertje - adres voor een onverwacht bezoek
- Otemetoot - Regelneef, iemand die ergens de leiding neemt, regelt (negatieve conotatie)
- oud wef - bemoeial
- Ouwe toaverlantaern - Oude vrouw
- ouwebakke - bedorven
- ouwebakke - over datum

- Ouwemannehuis - Bejaardenhuis
- ouweve - bemoeie
- Paerdenbeijer - manse aapjes
- pairdestaert - paardestaart
- Palmolieve zeep - Palm olive zeep
- Pannedak - Dakpan
- Pannedakke - Dakpannen
- parkemot - <!--4711-->4711
- parkemot - Bergamot
- parkemot - parfum
- parrekemot en / of ootemedeldok - eau de Cologne
- pastoor ze tuin - laatste rustplaats
- pêhte - tante
- Peipmaitje - Vrienden die goed met elkaar omgaan
- pelisie - Politie
- pennemap - etui
- Peterolie - Petroleum
- Petotterig - Popperig, petieterig
- Pienantie - Penalty
- Pieterman - Zwarte Piet
- piin - pijn
- Pijpmaatje - Vrienden die goed met elkaar omgaan
- pissen - plassen
- Pittig - Schattig
- Pittig (voornamelijk gebruikt bij baby's en peuters) - Schattig
- plak bol - Boterham
- Plak-anne - Verstoppertje met buten
- Plakkie bol - Gesneden brood
- plakkie dikker - ontbijtkoek
- Platdakslippers - Badslippers
- platproaters - Volendamse taal in de nieuwe generatie
- plietsie - politie
- poeitje - eerste of laatste kapje van een brood
- Poepie-poepie van de maister - Het lievelingetje van de meester
- poiteroelie - peterolie
- Prikkel - Frisdrank
- Prut - Aarde
- pule - eenden
- pule-okke - eendenhokken
- Pulleband - Ducttape
- Punt, op de punt wonen - Hoek, op de hoek wonen
- puul - eend
- raampöst - vensterbank
- raas - reis
- Raaziger - Vertenwoordiger, handelsreiziger
- raegbank - aanrecht, rechtbank
- ràg - onverwacht, sterk financieel verlies
- regt deujr zaj - recht door zee
- Rikketik - Hart
- Roaze - Tikkertje
- roe-oeden - rommelen
- Roeden - Roden
- Rommeltafel - Buffet (niet langslopen, grote verscheidenheid van eten op tafel)

- rooie spa - Spa rood
- rôôp - waslijn
- sammejoeker - vervelende mens
- Seeboldt - Druiper
- sgat (je) - schat (je)
- skaait - scheet
- skaip - schaap
- Skammerotteg - Wankel
- skammerottig - Oud en vies
- skammerottug - verwaarloosd, oud
- skarremaaie - overslingeren
- skat(je) - schat(je)
- Skèèn batterèj - Zaklantaarn
- skèir - schaar
- skejn batterej - zaklamp
- Skiedaal van de aalige weg - Schaars gekleed persoon
- skielug - scheel
- Skieten, ('ik ken 'm wel skieten') - Niet mogen, aan iemand een hekel hebben.
- Skieter - Speelgoed pistool
- Skietloent - Schietlont
- skoal - school
- Skoalplaan (klemtoon op 'plaan') - Schoolplein
- skoan - schoon
- Skoase - schaats
- skoen - schoen
- skoer - schouder
- Skoete (geschoten). Ik è im allang al skoete - Doorhebben. Ik heb hem al lang al door.
- Skòfte - Schaften
- skoinbien - scheenbeen
- skoppel - schommel
- skoveling - schaats
- Skraal - Gierig
- skraauwe - schreeuwen
- skrauwe - schreeuwen
- skrève - schrijven
- Skrik van t buurtje - Lelijk vrouwmens
- skril - eng
- skril - gevaarlijk
- Skrok - Gulzig en gierig persoon
- Skuilevinken - Verstoppertje met buten
- Slappe derrie (kindertaal) - Modder, smurrie
- slik - snoep
- sloatje - salade
- slord - luier
- Smak - Alle sinterklaascadeaus
- sniew - sneeuw
- snoar - schoonzuster
- snoartje - schoonzuster
- Snuw - Sneeuw
- Snuwjacht - Wit-zwart gespikkelde winterjas
- snuwwe - sneeuwen
- soende - jammer
- sok bedakke - veel ellende meemaken

- Sop - Broodpap
- Spaege, spèège - Overgeven
- Spelegoed - Speelgoed
- spieren wuppelen - met houten stokje een ander stokje zover mogelijk weg spelen
- Spierewumpel - Mager persoon
- Spierewumpelen - Kinderspelletje
- spijs - kotsen
- spikkelao - speculaas
- Spoor op rels - Modelspoorbaan
- sportschool - Bactive
- spriet lopen (Spriet is de paal voor op een botter) - evenwicht balk lopen
- spulletje - partijtje
- Spulletje - Potje voetballen
- Stef - Groot
- Steg - Balkon
- Stekeraap - Koolraap
- Stiene - Stenen
- Stigt - Ergens zin in hebben
- stikkend - stuk
- stikket - kapot
- stoepie - voortuin
- stoikeraepe - koolraap
- Stòkkeboas - broeders van de Broederschap van Eerbied in Gods Huis.
- Stos - Verbeelding
- stroep - stroop
- Strooie - Verliezen
- Stuffen - (soft)drugs gebruiken
- Stukkie - Stuk ossenhaas (of zijdelende)
- sukkeloa - chocolade
- surrufplank - surfplak
- Surrufplank - Surfplank
- Taanze ouwe taans - Zeuren zeuroor
- Taanze, taanzerig - Zeuren, zeurderig
- Taanzen - Zeuren
- Taartjes - Gebak
- tachtug - <!--0080-->80
- taxi Tino - taxi
- tee - thee
- temèt - bijna
- tent - voordrinkschuur / schuur of zelfgemaakt bouwsel.
- Thueshoaler - Aangenomen kind (van familie of bekenden)
- thuishaler - pleegkind
- tien - <!--0010-->10
- tillefoon - telefoon
- titte (platvloers) - borsten
- Toek - Beet
- Tòkkie - Dutje
- toôn - teen
- Tôverlantâirn, auwe tôverlantâirn - Oude, lelijke vrouw heks
- Trappedoelie - Zwarte Piet
- Treifje - Treefje maar dan alleen als uitlekzeefje (voor op bodem van pan met gebakken vis)
- Tuf - Toffee
- Tuppertje - Tupperware bakje (kan ook van onbestemd merk zijn)

- Tuppertje - Tupperware schaalte
- twai - <!--0002-->2
- twai oender ien kap - 2 onder 1 kap
- twai onderd - <!--0200-->200
- twaolef - <!--0012-->12
- twintig - <!--0020-->20
- uilendak - dakkapel
- Uitgelatig - Kinderachtig, irritant uitgelaten
- Uitmake - Uitgeput
- un gekke-ûs - geweldig, fantastisch
- un gietvergiëting - hevige regenval
- un noachie - mazzeltje, gelukje
- un poe-tje - laatste harde sneetje brood
- un snippeltje - een klein beetje
- un veurspel - geheimzinnige aankondiging van rampen
- un zairigaitje - een wondje
- unnie - zij
- Upper ten - Welgestelden (Volendammer clubje jaren '60)
- uro - euro
- uster - klomp
- usters - klompen
- Ut - Het
- ut akertje in du bak gooie - stoppen met werken
- Uues - Huis
- vaangen - vangen
- valig - veilig
- Van Gogh - Spuit 11
- van goudbrokaat - lief / goed
- van im - van hem
- van im / imze - van hem
- van oir / van eer - van haar
- veejrzittuh - indrinken
- veer - voor
- Veerstrait - Erf, voor voordeur
- vèif - <!--0005-->5
- vèiftien - <!--0015-->15
- Véjgel-òkkie - Klein kamertje of huisje
- Véjls te véjl/ te waanig - Veel te veel / te weinig
- Véjz joppies ôg - Voor het oog, niet echt
- vel - veel
- verduistik - vroegere munt van 2,5 cent
- Vergange` - Verleden
- verlangsnoer - verlengsnoer
- Vernamerug - Versleten, oud
- Veromstûit, van de veromstûit - Weeromstuit
- Verplekken - Verplaatsen
- Verraasd - Vermoeid van het reizen
- Vertestereweren - Kapot maken
- Verzaid weze - Erg geschrokken zijn
- verzait - geschrokken
- veujl - veel
- veujrbeijganger - passant
- Veùl - Veel

- Veùr - Voor
- veurwerk - borsten
- viel - veel
- Vier - <!--0004-->4
- vlaas - vlees
- Vlak (vlak im) - Juist (juist hij)
- Vliegend - Heel vlug, snel
- voader - vader
- Voader in moeder - Ouders
- Voebal - Voetbal
- voende - gevonden
- voent - vond
- voeting - fundering
- volle bak - dronken
- Volledam - Volendam
- Vollekje - Volwassen kinderen + echtgenoten + kleinkinderen
- vonge - vingen
- Vorlofd - Verliefd
- Vreejmde - Iemand van buiten Volendam
- Vreemde (N.B., hier volstrekt neutrale betekenis, niet met de betekenis van 'merkwaardig' oid. - Niet-Volendammer, iemand die niet in Volendam geboren is maar er wel woont
- Vrêidig - Vrijdag
- vroem - terug
- vrom - terug
- vrom gan - terug gaan
- Vrom komme - Terugkomen
- Vrom komme - Thuis komen
- Vûilèmd - Smeerkees
- vulles - vuilnis
- vullusbàk - vuilnisbak
- vurrekebakloa - besteklade
- Vutien - <!--0014-->14
- Vutien - veertien
- vuurtug - <!--0040-->40
- wair - waar
- Wâirof - Waar
- wal? - wel, echt?
- wanstantelijk - wanstaltig
- we gan erop - naar bed gaan
- weest - geweest
- Wegjager - Klapstoel als avondjesstoel
- Wegjager - Ongemakkelijk zittende klapstoel
- wet - wat
- wet en - wat voor een
- Wet ken er àn èfte? - Wat kan er aan mankeren
- wet saadie. - wat zei hij
- Wie met Pek omgaat wordt net als Jelle - Wie met pek omgaat raakt ermee besmet
- wieding - wijting
- Wiggie - Honderd pond
- Wittelen - Witten
- Woenesdàg - Woensdag
- woenesdagaivut - Woensdagavond
- woest - leuk

- wuppe - wippen
- Xx - dorpsfiguur
- zaal - zeil
- Záat - Gezegd
- Zachte zeep - Groene zeep
- Zai - Zee
- zaij - zee
- Ze èige - Zichzelf
- Zègge - Zeggen
- zehr - zeer
- Zèid - Gezegd
- zeirigaitje - wondje
- Zéjnig - Zondag
- Zejve - <!--0007-->7
- Zes - <!--0006-->6
- zestien - <!--0016-->16
- zestig - <!--0060-->60
- zeujndug - zondag
- zeùventig - <!--0070-->70
- Zò'n zoèdje - Wat een toestand
- Zoaterdàg - Zaterdag
- zoeitje - zootje
- zoende - jammer
- zoender - zonder
- Zoender verstand - Sprakeloos
- Zoetten - Flirten / Sjansen
- zokkene - zo'n
- zómoarwet - waardeloos
- zullie - zij
- Zwaaitje - Lichte verstandelijke beperking
- zwait sokke - zweetsokken
- zwártjoeker - zwartwerker
- zwumbroek - zwembroek
- Zwumme` - Zwemmen

41 opmerkingen

• 'Jas' is een veel gebruikt woord niet-Volendammers waarvan niet-Volendammers denken dat het Volendams is, die gedachte heeft inmiddels post gevat bij jeugd. Het juiste woord is 'vreemde' (spreek uit: vreejmde).

• Aanvulling op 'weetje' nr 10: ei wordt idd ih uitgesproken als 'aa', de lange 'ij' echter iha als 'èèhn' mijn mèèhn, lijn lèèhn. De oorsprong van beide Nederlandse ei/ij klanken is ook verschillend. Het schijnt dat in Zeeland de ij ook anders wordt uitgesproken als de ei. Ij ieh.

• Als het mooi weer is met kermis zeggen we 'God ies n Volledammer'.

• Als je uitgenodigd wordt op een bruiloft kom je op tijd. Dus niet 5 minuten later. 18.00 uur betekent voor 6 uur op de aangewezen zitplaats zijn. En niet halverwege denken, goh laat ik nu we er toch zijn even een wandelingetje maken over de dijk. Nee, je blijft. Tot en met de biefstuk en brood of met patat.

Je geeft geld, ongeveer 100 euro per stel. Ouderen die het meestal wat breder hebben geven tot 150 euro. Niet overdrijven, 150 is zat. Kan je niet komen dan laat je dat een paar dagen van te voren weten. Bedenk dat het bruidspaar meestal betaalt per uitgenodigde gast. Kom je niet, dan wordt er wel voor je betaald. Je hoeft daarna nooit meer je gezicht te laten zien want het is ronduit onbeschoft. Niet alleen vanwege het geld, maar het bruidspaar is ook lang van te voren bezig met het schikken van tafels. Een niet afgeslagen

uitnodiging mag dus niet beschouwd worden als een optie. Het is -rampen uitgezonderd natuurlijk- verplicht om te komen, met mooie kleren, je haar in de krul een envelop met geld en goeie zin.

- Buiten Volendam leeft vaak nog de opvatting dat Volendammers erg katholiek zijn. Niets is minder waar: de kerken zijn ontvolkt, eerste H. Communie wordt nog massaal (via school) gevierd maar alleen voor het traditionele bruidsjurkje en de foto's. In het algemeen weten Volendammers niet meer het onderscheid tussen Pasen en Pinksteren.

- De Volendamse taal is verwant aan het Westfries

- De oude mensen in Volendam lopen nog steeds in de oude klederdracht. leuk om te weten!

Opm.: die zijn op 1 hand te tellen. Sterker nog, een hand van iemand die in de houtzagerij heeft gewerkt. Ik denk nl. 3.

- De uitspraak van NL woorden met de klank 'eeuw' verschilt nogal: muuw, laaw eijwig, skraauwe, voor meeuw, leeuw, eeuwig en schreeuwen.

- Echte Volendammers eten gekookte eieren met suiker.

- Een aivendjesstoel (avondjesstoel) is een extra stoel die naar beneden wordt gehaald bij 'koppie' of verjaardagsavondje want in V'dam zitten we om een 'hoge' (eetkamer)tafel. Geen staanfeestjes!

- Een maad vreige (letterlijk:) een meisje vragen als eerste stap naar verkering. Een 25-jarige bruiloft werd altijd groots gevierd. Naast uiteraard gezinsleden, vrienden, collega's en burens etc, werd er ook van elk gezin van de broers en zussen het oudste kind, en de kinderen die aan een vd twee feestelingen was vernoemd uitgenodigd. Met hun verkering. Voor degenen die daarvoor al wel de leeftijd hadden en nog geen 'maad' hadden (geen meisje) was dat vaak het zet(je) om un maad te vreige. Voor de bruiloft in 1ste instantie, maar niet zelden ook om verkering te vragen. Als de oudste vh vrouwelijk geslacht was en nog geen verkering had, was dat ook een legitieme gelegenheid om een jongen te vragen. Er zijn heel wat huwelijken daaruit voortgekomen.

- Een werkgroep genaamd Grôsk op ûis Vòlledams' is in 2023 opgericht met als doelstelling het behoud en borgen van het Volendams dialect. De groep heeft in eerste instantie afspraken vastgelegd (spellingsgids) over de spellingswijze van diverse Volendamse klanken.

- In Volendam maken ze meestal van de EI, EE. AA Voorbeelden:

Vlees=Vlaas

Plein=Plaan

- In Volendam spreken ze meestal de H niet uit en wordt de CH een S of een K

- In Volendam was het niet ongebruikelijk als er binnen een gezin twee of zelfs drie kinderen dezelfde voornaam kregen. Soms zelfs als de vader ook dezelfde naam al droeg. Dat had te maken met strenge volgorde van vernoemen. Ter onderscheid kreeg de oudere van de 2 of 3 het voorvoegsel 'groot' . Bv groat-Aan (=grote Hein). (Lastig als bij volgroeid zijn Groat-Aan korter was dan Klaan-Aan (kleine Hein). Groat-Jan, Klaan Jan, Jintje (3 x Jan), Kejs, Klaane-Kejs, Kehsie (3 x Kees).

- In Volendam zie je op de achterstraten meestal een ca 8 m hoge T vormige metalen paal, droogpaal genoemd (droagpoal). Een soort mast, met aan weerszijden touwen (roap) met katrollen. Aan de muur van het huis zijn eveneens een roap met katrollen tussen droogpaal en het huis worsen de roapen verbonden met henneptouw. Het wasgoed wordt in het gedraaide hennep gestoken (des te voller de roap, dest e steviger hangt het wasgoed). Aan beide zijden (paal en huis) wordt met de katrollen de roap omhoog getrokken en kan het wasgoed, letterlijk hoog en droog, in de wind drogen. 'Emels droagen' zeggen de vrouwen a

S er wind en zon is.

- In de eerste decennia van de 20ste eeuw werden veel jonge meisjes, 13, 14 jaar was geen uitzondering, 'uitdienen' gestuurd. Dan waren ze huishoudelijke hulp bij welgestelden in bv Amsterdam, Haarlem, Heemstede en verbleven daar dan gedurende de week (kost en inwoning). Na de oorlog veranderde dat en gingen meiden vanaf 16 jaar schoonmaken (huishoudelijke hulp verlenen , vnl in Amsterdam. Ze reisden dan met de NACO bus en tram naar hun 'mevrouw'. Als ze trouwden en de uitzet was bij elkaar gespaard, zegden ze hun 'werkhuis' op, of anders binnen een jaar wanneer het eerste kindje zich aandiende.

In Volendam werd in de jaren '70 een zeer SUCCES-vol schoonmaakbedrijf opgericht. Aan het einde van de middag werden meiden - die overdag veelal al een andere baan hadden - door busjes van het bedrijf opgehaald waarna ze nog een paar uur kantoren schoonmaakten.

Als ze eenmaal getrouwd waren haakten deze meiden af, want vrouwen zorgden ervoor dat er 's avonds rondom 6 uur gegeten kon worden. De meeste mannen werkten op of rond het dorp, dus iha werd er 's middags 'warm' gegeten, en 's avonds vroeg werd er brood gegeten. Men ging vroeg naar bed want de werkdagen waren lang en begonnen vroeg.

- In de tweede week van de bouwvak is Volendam geheel verlaten. Wij zijn dan het liefst samen met de rest vd buurt op dezelfde camping (Garda bijvoorbeeld).

- In het Volendams worden voltooid deelwoorden altijd zonder de eerste 2 letters uitgesproken.

vb:

Ben je al terug geweest?

Bin je al vrom weest?

Ik heb voetbal gekeken.

Ik eh voetbal keken.

- In het Volendams wordt de actieve vorm van een werkwoord voorafgegaan door een persoonsvorm van doen, gevolgd door het hele werkwoord. Ik doe werke ipv ik werk ik daan werke = ik werkte.

- Mensen van buiten Volendam denken dat het Volendamse woord voor 'niet-Volendammer' 'jas' is, het is echter 'vreemdelui' (spreek uit: 'vreejmdeluej').

- Na een bruiloft wordt meestal brood met biefstuk geserveerd, of kip.

- Naast het bekende garnalen pellen bestond er er in Volendam nog een andere vorm van huisvlijt om het gezinsinkomen te ondersteunen: dæssies vlechte'. Op een speciale plank met spijkertjes werden Marker dasjes vervaardigd.

- Op Volendam worden de oorspronkelijke Engelse woorden voor hoekschop (corner) en strafschop (in t Volendams uitgesproken als pienantie) en doelpunt (kôl) gebruikt.

- Op zondagmorgen wordt (schoon)moeder bezocht (ook de vaders, maar als je naar je ouderlijk huis op bezoek gaat zegt een Volendammer: ik ga naar mijn moeder, resp. schoonmoeder. Volendam is een matriarchale gemeenschap (dit terzijde). Toen de kerkgang nog gebruikelijk was rechtstreeks uit de kerk. Kerkbezoek is nu haast nul. Vanwege grote gezinnen zijn die ochtenden heel druk. Omdat Volendammers over het algemeen luid praten (overblijfsel van toen 'we' nog met vissen ons brood verdienden??), een enorm kabaal. De ouders die dat bezoek krijgen noemen dat: 'mn vollek komt. Of: ik krèèg mn vollek'.
• Overdrijven is onderdeel vh dialect, als je iets twee keer hebt gevraagd zeg je 'nou eeh ik dut al zesentagtig kair vraigt.

- Sinterklaas is veel belangrijker dan een verjaardag, sinterklaasdag (6december) is voor de basisschool een vrije dag.

- Slaper 'slâipers'

In de jaren '60 en '70 (misschien al eerder, dat weet ik niet) hadden veel Volendammers 'slâipers'. Dat waren toeristen, Duitsers iha, die bij particulieren één nacht werden ondergebracht voor overnachting en ontbijt. Daarvoor werd een slaapkaner van de kinderen vrijgemaakt, die moesten dan maar bij broertjes of zusjes op de kamer.

- Tussen de haven van Volendam en Edam stroomde ooit een water, de Ye, dat weer later gekanaliseerd werd. Daarlangs liep een pad, het Edammerpad. Het eerste gedeelte heet nu Edammerweg. Op het pad waren verschillende klaphekken geplaatst. Voorbij het derde klaphek verliet je Volendam. Vandaar de uitdrukking 'hij of zij is van voorbij het derde klaphek, oftewel die persoon komt niet van Volendam.

- Uitzet. Volendammer meisjes krijgen vanaf ca. 16 jaar al uitzet zodat het huis ingericht kan worden zodra het klaar is. Eerste uitzet is vaak handdoeken of theedoeken.

- Verkleinwoorden worden met een umlaut uitgesproken, bv bol (brood) wordt bultje, ael wordt ehlte (aal)

- Vitrage, in goed Volendams 'glasgordijnen', zijn het uithangbordje. In de jaren 60, 70 en 80 sterk gelijkend op wat er toen in De Jordaan, destijds een volksbuurt, of bij woonwagenbewoners (die we toen nog Zigeuners mochten noemen) gebruikelijk was. Veel rouches, plooiën, overdadig, protserig zelfs. Misschien als een reactie van bevolkingsgroepen voor wie de welvaart tastbaar werd Laten zien: wij zijn nu ook rijk. Hoe het ook zij, nog steeds onderscheidt de de raambekleding in Volendam zich in gunstige zin zich van die van wat in Nederland gewoon is. Maar dat is niet moeilijk. Kijk maar eens naar uw vitrage.

- Volendammer tuintje, voor de voordeur 'vveerstrait', voorstraat genoemd, bestaat meestal uit grinttegels. Ook de 'achterstrait' , het achtererf, is bij voorkeur ' betond', dwz onderheid en bestraat. Of met natuursteen bestraat, want het zwarte geld moet toch een kant op. ' dan ies de ke`ek urof'. Letterlijk:

dan is de kijk eraf. Bedoeld wordt: dan heb je er geen omkijken meer aan, geen onderhoud meer nodig.
Lees: Natuursteen, ipv natuurregels

- Volendammers zijn zeer bijgelovig: bestrijkers, contactmakers met hiernamaals en overledenen, toekomstvoorspellers, maar ook de beoefenaars van de meest bizarre alternatieve geneeswijzen vinden in dit dorp een warm onthaal.
- Voor de kermis worden 2, soms zelfs 3, cd's opgenomen door lokale gelegenheidsbandjes met in het dialect gezongen nummers. Een week van te voren worden de bijbehorende videoclippen uitgezonden op de lokale tv zender 'L.O.V.E.' (In het volendams 'de Lov' genoemd).
- Voor-onder (onder de plecht) in een vissersboot (botter) zit een ruimte waar men wat kan eten en slapen. Slapen deed men in de kooi een soort bedstee. Een visser zei dan wanneer hij naar bed ging, ik laat me zakken.
- Wie het Volendamse telefoonboek er op na slaat, zal ontdekken dat er veel personen dezelfde achternaam hebben. Om dit te ondervangen gebruiken ze in Volendam bijnamen. Deze bijnamen geven meer achtergrondinformatie over een persoon dan een achternaam. Zo kan een gebeurtenis binnen een familie van invloed zijn geweest op het ontstaan van een bijnaam. De bijnaam wordt altijd alleen bij de achternaam gebruikt. Volendammers gebruiken onderling alleen de bijnamen van elkaar.
- Woningen worden ingericht alsof het zigeunerwoonwagens zijn: veel bling bling, eikenhouten meubels, tapijten, zware gordijnen. Heel duur, en veel, maar nogal ouwelijk.
- ij geuft gien draid, komt uit de visserij van weleer. Wanneer er averij was op zee werd er geholpen met het overgooien van een (drait) een lijn om te slepen. Als om een of andere reden dit niet gebeurde gaf de ander gien drait.
- meestal is er verschil te horen tussen lange ij en korte ei b.v.: de Dijk = de Dêk. gekookt ei = gekoekt aai.
- spierewumpulle. een oud Volendams spel waarbij een houtje tussen twee stenen zover mogelijk moest worden weggeslagen met hand of ander stukje hout.

Dit woordenboek 'Volendams' is samengesteld door bezoekers van www.mijnwoordenboek.nl. Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.